

บทความกรมพัฒนาที่ดิน

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร.0-2579-8515 โทรสาร.0-2941-2139

<http://www.ddd.go.th> E-mail Address: ofs_5@ddd.go.th

ทางเลือกอาชีพ...วิถีเกษตร “บ้านห้วยพระ”

...เกษตรท้องถิ่นไทย ปลุกผักปลอดภัยสารพิษสู่ครัวโลก

บทความที่ 015 /2552

ประภิต เพ็งวิชัย เรียบเรียง

ช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา เกษตรอินทรีย์เริ่มเข้ามามีบทบาทในเมืองไทย เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าต่างตื่นตัวและตระหนักถึงผลเสียของสารเคมีที่สะสมในอาหารและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ต้องรับเข้าสู่ร่างกายจนก่อคร่าชีวิตให้สั้นลงทุกวัน ๆ ไทยในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญระดับต้น ๆ ของโลกจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในต่างประเทศ ที่เริ่มหันมาให้ความสำคัญเรื่อง ความปลอดภัยและสุขอนามัยอาหาร มากขึ้น ถือเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรอินทรีย์เริ่มเป็นที่สนใจของภาคเกษตรเพื่อสร้างจุดแข็งให้กับผลผลิตของตัวเอง แต่การทำเกษตรอินทรีย์ใช้ว่าจะเป็นเรื่องง่าย ๆ และเราจะทราบได้อย่างไรว่าผักผลไม้ที่ซื้อหามาบริโภคบนโต๊ะอาหารนั้นปลอดภัยจริง อาศัยการสังเกตว่าผักที่มีใบเป็นรูนั้นเป็นเครื่องบ่งชี้จะเพียงพอหรือไม่? คำตอบที่ดีที่สุดคงต้องมาจากผู้ปลูกเอง...

คุณป้าสมจิต ไพรสีม่วง หรือ “ป้าแมว” หัวหน้ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยพระ อำเภอคอนคม จังหวัดนครปฐม หนึ่งในเกษตรกรผู้รวมกันปลูกผักปลอดสารพิษ ตอบคำถามแรกให้เราทราบว่า ความปลอดภัยของผักที่นี่ มาจากการดูแลตั้งแต่แปลงจนถึงมือผู้บริโภค ด้วยเครื่องหมายรับประกันที่มีการรองรับสั่งซื้อผักชนิดต่างๆออกสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ทำให้มีคำถามตามมาคือ ป้าแมวกับกลุ่มเกษตรกร มีวิธีดูแลผักให้มีคุณภาพส่งออกไปได้อย่างไร รวมถึงมีการจัดการหรือรวมกลุ่มกันผลิตผักได้อย่างไร ป้าแมวตอบคำถามด้วยการพาไปดูแปลงผักนานาชนิดที่กำลังมีกลุ่มเกษตรกรเก็บผลผลิต

“โครงการผลิตผักคุณภาพเพื่อการค้าสำหรับกลุ่มเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดนครปฐม” ด้วยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เกิดจากเป้าหมายในการต้องการขจัดความยากจนโดยต้องการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและขยายโอกาสให้กับประชาชนในระดับรากหญ้า พร้อมกับสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจภายในประเทศคู่ขนานไปกับการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกให้สามารถก้าวสู่เศรษฐกิจใหม่อย่างยั่งยืน ด้วยศักยภาพในการผลิตทางเกษตรค่อนข้างสูงสำหรับในจังหวัดนครปฐม เนื่องจากมีพื้นที่เกษตรที่รับน้ำชลประทานมากกว่า 80% ทำให้สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ประกอบกับมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางตลาดภายในประเทศและสนามบินดอนเมือง เพื่อส่งสินค้าส่งออก หัวเรียวหัวแรงหนึ่งในโครงการนี้ยังตอบคำถามของการจัดการรวมกลุ่มว่า เริ่มต้นประมาณ 10 ปีก่อน จากการรวมกลุ่มเกษตรกร 7 คน ช่วยกันปลูกผักปลอดสารพิษด้วยวิธีการกางมุ้ง ผักที่ปลูกเป็นผักกางมุ้ง

โดยเริ่มแรกพยายามหาตลาดเองด้วยการนำผักไปขายตามตลาดนัด แต่มีผู้สนใจบริโภคผักปลอดสารเป็นเพียงแค่กลุ่มข้าราชการที่พอจะมีความรู้เรื่องอันตรายจากการใช้สารเคมีเท่านั้น ทำให้บางวันขายได้บ้างไม่ได้บ้าง การจัดตั้งกลุ่มต้องอดทน เสียสละ ช่วงแรกที่รวมกลุ่มกันนั้นเชื่อว่าจะต้องมีปัญหากันทุกคน แต่เมื่อมีปัญหาในกลุ่มของเราจะใช้การฟังเหตุผลของแต่ละคน จากนั้นจะใช้วิธียกมือโหวตเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่ จะทำงานช่วยเหลือกันเหมือนเป็นครอบครัวเดียว เมื่อพยายามหาตลาด ทำให้มีบริษัทเอกชนหลายแห่ง เข้ามาติดต่อให้กลุ่มผลิตผักต่างๆส่ง แต่การส่งผักต่างๆที่ว่านี้จะต้องได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนดด้วย เช่น มีเทคโนโลยีในการผลิตผักที่เป็นระบบสามารถระบุได้ว่า หากผักที่ปลูกมีปัญหาเกิดจากแปลงผักของเกษตรกรรายใด มีการตรวจสอบทั้งคุณภาพผักและคุณภาพดินที่ปลูกเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงสุด รวมทั้งมีบุคคลากรทั้งจากบริษัทและเจ้าหน้าที่เกษตรจาก

หน่วยงานราชการ มาให้ความรู้กับเกษตรกรภายในกลุ่ม ทั้งเรื่องระบบการให้ยาฆ่าเชื้อที่ป้องกันแมลงแต่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ฉีดหรือผู้บริโภค การให้ปุ๋ย สภาพดินและน้ำในพื้นที่ปลูกจะมีการดูแลเป็นอย่างดี

สร้างภูมิคุ้มกัน สู่วิถีใหม่

เมื่อปี 2545 วิถีชีวิตของเกษตรกรบ้านห้วยพระได้เข้าสู่จุดเปลี่ยนสำคัญ เมื่อไม่อาจทนกับสภาพของการใช้สารเคมีจำนวนมากที่ไม่ช่วยให้ผลผลิตดีขึ้น แต่กลับส่งผลให้สุขภาพของผู้ปลูกลดถอยลง พืชที่ปลูกอยู่นั้นไม่เหมาะสมกับดินที่เสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีมากเกินไป จึงต้องเปลี่ยนชนิดของผักที่ปลูกใหม่ให้เหมาะสม

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกษตรกรคิดได้ว่า หากต้องเปลี่ยนก็ควรที่จะเปลี่ยนวิธีการปลูกผักโดยลดใช้สารเคมีและปรับปรุง ดินของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น แนวคิดนี้ได้ก่อเกิดเป็นรูปร่างขึ้น โดยการแนะนำของนักวิจัยให้ทดลองปลูกผักปลอดภัย โดยการปรับปรุงรูปแบบการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) เพื่อให้ผลผลิตเป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

การปลูกผักปลอดภัยของชุมชนห้วยพระ เน้นการใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด มีการตรวจสอบสารเคมีตกค้างทั้งในแปลงผักและผู้ผลิตเองด้วยการตรวจเลือดของเกษตรกรทุกเดือน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผักที่ออกสู่ผู้บริโภคมีความปลอดภัยจากสารเคมีอย่างแท้จริง การเปลี่ยนวิธีการเกษตรแบบที่คุ้นเคยเข้าสู่วิถีใหม่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้บริโภค โดยไม่ใช้สารเคมีอย่างเกินพอดี ทำให้ชีวิตของเกษตรกรกลุ่มนี้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งสุขภาพกายและใจ คุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น

สร้างเครือข่ายขยายผล...ชุมชนผักปลอดภัย

เมื่อเห็นว่าการปลูกผักปลอดภัยสามารถเปลี่ยนชีวิตของเกษตรกรได้จึงมีการรวมกลุ่มในนาม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลห้วยพระ จึงสร้างเครือข่ายปัจจุบันมีสมาชิกกว่า 50 คน แบ่งการทำงานออกเป็นกลุ่มๆละ 7-8 คน โดยจะกำหนดการทำงานว่า ใครปลูกผักชนิดไหนในพื้นที่บ้าง เพื่อให้สามารถปลูกผักได้หลายชนิด เช่น ผักบุ้ง หน่อไม้ฝรั่ง กระเพรา โหระพา ใบแมงลัก ผักชีฝรั่ง กระเจี๊ยบเขียว ถั่วเหลืองฝักสด ข้าว ข้าวโพดฝักอ่อน โดยมี

ตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอนเพื่อส่งขายทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งในประเทศที่รับซื้อ คือ การบินไทย และ ซุปเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ ส่วน ตลาดต่างประเทศ มีทั้ง ญี่ปุ่น ยุโรป และอเมริกา ยอดการสั่งซื้อผักมีจำนวนมาก ไม่ต่ำกว่าวันละ 800-1,000 กิโลกรัมและถ้าเป็นวันพุธหรือวันเสาร์จะมีปริมาณการสั่งซื้อผักเพิ่มขึ้นถึงวันละ 2,000 กิโลกรัม ทำให้ผลิตแทบไม่ทัน

ทั้งนี้ ราคาของผักที่เกษตรกรได้รับนั้นจะประกันราคาไว้ที่กิโลกรัมละ ๑๐ บาท แต่สหายจะเก็บผลผลิตได้วันละไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ กก.ทำให้มีรายได้ที่แน่นอนและสม่ำเสมอ “ ทำการเกษตรมาทุกรูปแบบแล้ว ทำนา ทำไร่ ทำสวน แต่ไม่เคยมีเงินเก็บเลย แต่ขณะนี้ชุมชนห้วยพระ มีเงินฝากไว้ในธนาคาร สหกรณ์ ไม่มีหนี้สินเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมาก จากที่เมื่อก่อนถือว่าเป็นชุมชนที่ยากจนมาก แต่ปัจจุบันเราพึ่งตัวเองได้ ด้วยการปลูกผักปลอดภัยขาย ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีบวกกับโอกาสและความรู้ใหม่ทำให้ ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สุขภาพก็ดีขึ้นด้วย เพราะเรากินผักที่เราปลูกเองกับมือ ” ป้าแมว.. เล่าให้ฟัง.

นอกเหนือจากผู้บริโภคจะมีความปลอดภัย สิ่งสำคัญที่ชุมชนห้วยพระได้รับคือ วิถีชีวิตใหม่ที่ปลอดภัยจากการใช้สารเคมีซึ่งเป็นวิถีที่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ตนเอง และสิ่งแวดล้อม ใช้เหตุผลและ ความรู้ ในการเลือกที่จะประกอบอาชีพ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้ต่อไปในอนาคต “ การปลูกผักปลอดภัย จึงเป็นทางเลือกที่ชุมชนแห่งนี้เลือกเดินมาอย่างถูกทาง”

ป้าแมว เล่าว่าปัจจุบันผักหลากหลายชนิดของประเทศไทย เข้าไปอยู่ในระบบการส่งออกสู่ตลาดโลกค่อนข้างมาก ซึ่งในส่วนของจังหวัดนครปฐมนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ บ้านห้วยพระ ตำบลห้วยพระ อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม รวมกลุ่มผลิตผักผลไม้ปลอดสารพิษ ส่งให้กับบริษัทกำแพงแสนคอมเมอร์เชียล จำกัด หรือ KC Fresh ผู้ผลิตผักและผลไม้สดปลอดภัยจากสารพิษ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผู้บริโภคของไทยเราเองก็คงจะคุ้นเคยดีเพราะสินค้าเหล่านี้มีวางขายตามห้างสรรพสินค้าทั่วไป ในส่วนของโครงการผลิตผักคุณภาพเพื่อการค้าสำหรับกลุ่มเกษตรกรรายย่อยจังหวัดนครปฐม มีการผลิตผักเพื่อการส่งออกหลายชนิด เช่น หน่อไม้ฝรั่ง กระเจี๊ยบเขียว ถั่วเหลืองฝักสด ข้าวโพดฝักอ่อน ผักบุ้ง และผักใบอื่นๆ ซึ่งเจาะตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมาตรฐานของสินค้าต้องอยู่ในระดับที่ดีเยี่ยม มีการใช้สารเคมี

โดยมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำได้ฝักปลอดภัย อย่างไรก็ตามแมลงศัตรูพืชก็ยังเป็นตัวการสำคัญทำให้ฝักเป็นรู ไม่สามารถส่งออกได้แม้ว่าจะมีตลาดภายในรองรับ ส่งผลให้มูลค่าของฝักเหล่านั้นลดลง และบางส่วนก็ต้องถูกทิ้งไป ทำให้เกิดปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและไร้คุณค่า และเมื่อมองถึงปัญหาการใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลง ในพืช ฝัก ผลไม้ เพื่อรักษาสภาพของผลผลิตให้ยังคงความสวยงามเมื่อออกสู่ตลาดแล้ว จึงเป็นสิ่งที่เราควรตระหนักว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ผลิตต้องใช้สารเคมีเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีหน้าตาสวยงามนั้น เป็นสิ่งที่ได้รับความกดดันมาจากกระแสความนิยมในการบริโภคพืชผักของผู้บริโภคด้วยหรือไม่?

“ป้าแมว” เล่าให้ฟังว่า ฝักที่เราปลูกเป็นฝักปลอดภัยจากสารพิษ อย่างฝักบั้งที่เราปลูก..เราส่งฝักบั้งให้บริษัทสายการบินแห่งหนึ่ง ที่มีมาตรการในการตรวจความปลอดภัยเข้มงวด ฝักบั้งที่มีส่งจะต้องไม่พบสารเคมีตกค้างหรือใบจะต้องไม่มีร่องรอยกัดแทะจากหนอนหรือแมลงเลย ดังนั้นหากมีการสั่งฝักบั้งมา 80 กิโลกรัม เราต้องผลิตอย่างน้อย 100 กิโลกรัม เพื่อคัดฝักบั้งที่มีก้านและใบสมบูรณ์ และต้องผ่านการทำความสะอาดทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้การตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ “การสั่งฝักจากบริษัทผู้ค้าทำให้ฝักบั้งและฝักชนิดต่างๆจากกลุ่มเกษตรกรบ้านห้วยพระ กระจายไปทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ” ขณะนี้เกษตรกรในกลุ่มมีจำนวนทั้งหมด 53 คน แบ่งการทำงานออกเป็นกลุ่มๆละ 7-8 คน โดยจะกำหนดการทำงานว่า ใครปลูกฝักชนิดไหนในพื้นที่บ้าง เพื่อให้สามารถปลูกฝักได้หลายชนิด เช่น ฝักบั้ง หน่อไม้ฝรั่ง กระเพรา โหระพา ยอดการสั่งซื้อฝักมีจำนวนมาก ไม่ต่ำกว่าวันละ 800-1,000 กิโลกรัมและถ้าเป็นวันพุธหรือวันเสาร์จะมีปริมาณการสั่งฝักเพิ่มขึ้นถึงวันละ 2,000 กิโลกรัม ทำให้ผลิตแทบไม่ทัน

ป้าแมว บอกว่า “บริหารงานเองทั้งหมดโดยได้ตอบแทนในการทำงานคิดเป็นกิโลกรัมละ 1 บาทต่อผลผลิตที่เกษตรกรกลุ่มผลิตได้ ซึ่งป้าแมวจะจัดสรรรายจ่ายต่างๆ เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ หรือปุ๋ย ให้แต่ละกลุ่ม ค่าบริหารงานของป้าแมว ยังรวมถึงกรณีฝักที่ส่งไปไม่ได้มาตรฐานอีกด้วย ซึ่งฝักเหล่านั้นจะถูกนำไปเลี้ยงปลาในบ่อแทน โดยเกษตรกรในแต่ละกลุ่มจะเก็บผลผลิตเดือนละ 4 วัน และเวลาที่เหลือในช่วงบ่ายของแต่ละวัน แต่ละกลุ่มจะลงแรงช่วยเหลือกลุ่มอื่น ทำให้กลุ่มของเราไม่มีค่าใช้จ่ายเรื่องแรงงาน และเมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ ไม่เกิน 5,000 บาทต่อแปลงแล้ว เกษตรกรภายในกลุ่มแต่ละคนจะมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,000 กว่าบาทเลยทีเดียว”

จะเห็นได้ว่าผู้บริโภคที่ต้องการบริโภคฝักที่ปลอดภัยจากสารพิษนั้นไม่เพียงแต่หาได้ตามห้างสรรพสินค้า และตามท้องตลาดทั่วไปเท่านั้น ยังมีทางเลือกอื่นในการบริโภค นั่นก็คือการเลือกซื้อฝักได้อีก นั่นคือ..พื้นที่ที่ไม่ใช้สารเคมีเลย ซึ่งเราอาจเรียกฝักเหล่านี้ได้ว่าเป็น ฝักในกระบวนการเกษตรอินทรีย์ เพราะฝักพื้นบ้านหลายชนิดมีคุณสมบัติที่เป็นสมุนไพร ถือเป็นการค้ารองอยู่ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่เพียงแต่ตลาดระดับบนและคนมีรายได้ดีเท่านั้นที่สามารถบริโภคฝักที่มีความปลอดภัย แต่ประชาชนทั่วไปก็สามารถบริโภคสินค้าที่มีความปลอดภัยได้เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริโภคแต่ละคนจะให้ความสนใจกับสุขภาพของตนเองมากแค่ไหน

ในเรื่องของอาหารการกินควรจะมองในเรื่องของความปลอดภัยเป็นสำคัญ และควรหันมาทบทวนพฤติกรรมการบริโภคกันอีกครั้ง เพราะสิ่งที่เราควรตระหนักนอกจาก ภาพลักษณ์ภายนอกและความอร่อยของอาหารแล้วสุขภาพก็เป็นสิ่งที่ควรดูแลอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

คุณป้าสมจิต ไพโรสิม่วง “ป้าแมว” เข้ารับพระราชทานรางวัล

จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2551 ที่ผ่านมา คุณป้าสมจิต ไพโรสิม่วง หรือป้าแมว เกษตรกรตำบลห้วยพระ อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม หนึ่งในคณะทำงานของกลุ่มเครือข่าย GAP ภาคตะวันตก ได้เข้ารับพระราชทานรางวัลประกาศเกียรติคุณดีเด่นเกษตรกรต้นแบบ GAP ด้านการผลิตพืชผักอินทรีย์ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ สำนักงานองค์การอาหารและเกษตร (FAO) แห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ทั้งนี้มีผู้เข้ารับรางวัลดังกล่าวจำนวน 4 คน จาก 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีน ประเทศเวียดนาม ประเทศอัฟกานิสถาน และประเทศไทย

คุณสุเมธ วัฒนธรรม

หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม

“คืนชีวิตให้กับดิน...หลักการปลูกพืชหลายชนิด”

คุณสุเมธ วัฒนธรรม หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม ในฐานะเป็นหนึ่งในผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนโครงการเกษตรอินทรีย์ ของกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่าปัจจุบันเกษตรอินทรีย์เริ่มเป็นที่สนใจของเกษตรกรมากขึ้น จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรถึงหลักการทำเกษตรอินทรีย์ เพราะบางคนอาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องยาก แต่เชื่อว่าหากเกษตรกร ได้เข้าใจถึงแก่นแท้ของเกษตรอินทรีย์ และมีความตั้งใจจริง ขยันและมีมานะอดทน เกษตรอินทรีย์ในประเทศไทยคงเกิดขึ้นได้ไม่ยาก และจะสร้างความยั่งยืนให้เกษตรกรไทยได้อย่างแน่นอน

คุณสุเมธ หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม กล่าวต่อว่าการปรับปรุงบำรุงดิน คือหัวใจสำคัญของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเฉพาะการทำเกษตรอินทรีย์มีความเชื่อหลักที่ว่า การเกษตรทุกอย่างขึ้นอยู่กับคุณภาพของดิน นั่นก็คือว่า การทำดินให้ดี มีคุณภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ เมื่อดินดีแล้ว ทุกอย่างดีหมด เพราะถ้าดินดี มีความอุดมสมบูรณ์แล้ว ผลผลิตก็สูง คุณค่าทางอาหารก็สูง ทำให้พืชและสัตว์ที่เจริญเติบโตจากผืนดินนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ตามไปด้วย มนุษย์ที่บริโภคผลผลิตจากไร่นาอินทรีย์ ก็จะได้รับอาหารที่มีคุณภาพดีและปลอดภัยโรคแมลงก็ไม่เบียดเบียน วัชพืชน้อย ต้นทุนการผลิตก็น้อย งานในแปลงก็เบามือลงไปเรื่อยๆ

วิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยในการลดต้นทุนการผลิตได้ ก็คือการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้เอง ด้วยวัสดุที่เหลือใช้และสามารถหาได้ง่ายๆ ใกล้ตัวเรา ที่มีราคาถูก เช่น ฟางข้าว เศษพืชผัก ผลไม้ แกลบ เศษอาหาร มูลไก่ มูลหมู มูลวัว ควาย ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรท่านใดสนใจและต้องการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์...ปลูกผักปลอดสารพิษ ติดต่อได้โดยตรงที่คุณป้าสมจิต ไพรสีม่วง หรือคุณลุงสมพงษ์ ไพรสีม่วง คู่ชีวิตของป้าแมว ซึ่งเป็นหมอดินอาสาประจำตำบลห้วยพระ อำเภอคอนคาญ จังหวัดนครปฐม 73150 โทร.081-757-2502, 034-296-228 และสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม เลขที่ 98 หมู่ 3 ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140 โทร.034-355186

.....

(นางศุภญา จงสกุล)

เลขานุการกรม